عهدنامه مودت و تجارت مابین ایران و اتازونی امریکا بتاریخ ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۷۳ مطابق ۱۳ دسامبر ۱۸۵۲ میلادی منعقد و تصدیق نامجات در ۱۳ ژوئن ۱۸۵۷ میلادی مبادله گردید

.

فهرست مندرجات

فصل اول ـ حسن تفاهم فصل دوم ـ مأمورین سیاسی وپذیرائی وامتیازات مشارالیهم فصل سوم ـ درباب اتباع طرفین حمایت وحقوق موسیالیهم ومالالتجاره کهوارد وصادر مینمایند ـ تجارت داخلی

فصل چهارم ـ حقوقیکه بر مالالتجاره طرفین تعلق میگیرد . فصل پنجم ـ محاکمات

فصل ششم ـ ترکه اتباع دولتين

فصل هفتم - قونسولهای دولتین وامتیازات ایشان - اعمالیکه مامورین سیاسی وقونسولهای دولتین از آن سنوع هستند - تجارت قونسولهای طرفین - تحدید خدمه مامورین سیاسی و قونسولهای اتازونی

فصل هشتم _ مدت عهدنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

جون اعلیحضرت کیوان رفعت خورشید رایت فلک رتبت گردون حشمت اقدس همایون خسرواعظم خدیو انجم حشم جمشید جاه داراب دستگاه وارث تاج وتخت کیان شاهنشاه اعظم بالاستقلال کل ممالک ایران ورئیس جمهوری دول مجتمعه امریکای شمالی که هر دو بالسویه واز صمیم قلب مایل هستند که روابط دوستی را ما بین دو دولت برقرار داشته وآنرا بوسیله عهدنامه مودت وتجارت که بالمقابله بجهت اتباع طرفین معظمتین معاهدتین مفید وسود مند باشد مستحکم نمایند لهذا و کلاء مختار خود را برای حصول این مقصود از قرار ذیل معین نمودند ازطرف رئیس جمهوری دول مجتمعه امریکای شمالی (کارول اس پنس) وزیر متیم اتازونی امریکا در دربار دولت علیه عثمانی و از طرف اعلیحضرت شاهنشاه کل ممالک ایران جناب قرخ خان امین الملک سفیر کبیر اعلیحضرت شاهنشاه ایران دارای تمثال همایونی وحمایل آبی و کمر مرصع وغیره وغیره وغیره وغیره.

وبعد از اینکه وکلاً مختار مزبور اختیارنامه های خودرا مبادله کرده وآنرا موافق قاعده ومرتب بترتیبات شایسته یافتند در مفاد فصول ذیل متفق الرای شدند.

فضل اول - از این ببعد دوستی صادقانه و مناسبات حسنه ما بین دولت واتباع ممالک مجتمعه امریکای شمالی وسمالک ایران وتمام اتباع آن برقرار خواهد بود .

فضل دوم ـ سفرای کباریامامورین سیاسی که هر یکاز دولیتن معظمتین معا هدتین بنزد دیگری فرستاده ومقیم نماید خود و تمام کستانیکه هیئت سفارت از آنها مرکب است مانند

1.7

سفرای کبار و مامورین سیاسی دولکاملة الوداد در مملکتین پذیرفته شده و با آنها نیز ازهمانقرار رفتار خواهد شد وازهر جهت ازهمان امتیازات و معافیات بهر یاب خواهند بود

فصل سوم ـ اتباع طرفین معظمتین معاهدتین از قبیل مسافر وتاجر وصنعتگر وغیره که در خاک یکدیگر مقیم بوده باشند مورد احترام واقع شده کاملا در حفظ و حراست کارگزاران مملکتی ومامورین خودشان خواهند بود ورفتار نسبت بآنها از هر جهت مانند رفتار با اتباع دول کاملةالوداد خواهد بود .

مومیالیهم میتوانند از راه خشکیودریا هرقبیل مالالتجاره ومحصول بهمملکتین آورده واز آنجا خارج کنند و به خرید وفروش و معاوضه رسانیده وبهر محل خاك مملکتین که بخواهند حمل نمایند.

ولی مقرر است که تجار هر یک از دولتین که بتجارت داخله مملکت دیگری اشتغال ورزند از حیث این تجارت مطیع قوانین همان مملکت خواهند بود که در آنجا تجارت مینمایند ودر صورتیکه یکی از مملکتین معاهدتین از این ببعد امتیازات دیگری درخصوص چنین تجارت داخله با تباع سایر دول بدهد و همین امتیازات بالسویه بتجار طرف مقابل که در خاک مملکت او مشغول تجارت داخله هستند داده خواهد شد.

فصل چهارم . در مملکتین از مال التجاره که اتباع طرفین معظمتین معاهدتین داخل وخارج مینمایند بغیر از حقوقیکه برمال التجاره وارده وصادره اتباع دول کاملة الوداد تعلق میگیرد درموقع ورود وخروج چیز دیگری نباید دریافت شود و در هیچیک از مملکتین بهیچ اسم ورسم وعنوان هیچ نوع حقوق فوق العاده از این قبیل مال التجاره مطالبه نخواهد شد.

فصل پنجم ـ تمام مرافعات ومنازعات واقعه در ایران مابین اتباع ایران وتبعه اتازونی بمعکمه ایرانی کمه معمولاً مرجع اینگونه مسائل است در محلی که قونسول یا مأمور اتازونی اقامت داشته باشد رجوع خواهد شد و گفتگو وحکم آن از روی انصاف ودر حضور گماشتهٔ قونسول یا مامور اتازونی بعمل خواهد آمد تمام منازعات و مرافعاتیکه در ممالک ایران مابین اتباع اتازونی بوقوع میرسد کلاً برای معاکمه وفیصل به قونسول یا مامور اتازونی که در ایالت معل وقوع میراد کلاً برای معاکمه وفیصل به قونسول یا واقعه در ایران مابین اتباع اتازونی بوقوع میراد کلاً برای معاکمه وفیصل به قونسول یا مامور اتازونی که در ایالت معل وقوع مرافعه یا در نزدیکترین ایالت اقامت دارد رجوع خواهد شد و مشارالیه موافق قوانین اتازونی حکم خواهد داد ـ تمام مرافعات و منازعات واقعه در ایران مابین تبعه اتازونی واتباع دول خارجه بتوسط قونسولهای آنها معاکمه وقطع خواهد شد ـ در اتازونی منازعات واقعه مابین ایرانیها یا مابین ایرانی وتبعه اتازونی وقطع خواهد شد موافق قواعدیکه در اتازونی درمورد اتباع دول کاملة الوداد معمول است معاکمه خواهد شد.

در صورتیکه اتباع ایرانی مقیم اتازونی وتبعه اتازونی مقیم ایران متهم بجنایت شوند در این دومملکت رسیدگی و محکمه همانطور خواهد بود که در مورد اتباع دول کاملةالوداد و مقیمین این دومملکت معمول است .

فصل ششم . در صورتیکه تبعه یکی از طرنین معاهدتین درخاک دیگری وفات

القهد فأمة مؤارث

کند اشیاء او بتمام بخانواده یا شرکاء او تسلیم خواهد شد ودر صورتیکه متوفی اقوام یا شریک نداشته باشد اشیاء او در هر یک از مملکتین بقونسول یا بمامور فولت متبوعه او تسلیم میشود ـ بجهت اینکه مشارالیه موافق قوانین مملکت خود در مورد آن اقدام نعاید

فصل هفتم - طرقين معض حمايت تجارت واثباع خود وبراى تسهيل روابط حسنه و منصفانه مابين ايشان حق خواهند داشت كه مامور سياسى در پايتخت جانبين مقيم نموده وهر يك سه تونسول در معلكت ديكرى معين نمايد تونسولهاى اتازونى در طهران و بندرابوشهر ودر تبريز مقيم بوده و قونسولهاى ايران در واشنكتن نيويورك و نيواورلئان اقامت خواهند داشت - قونسولهاى طرفين معظمتين معاهدتين درخاك يكديكركه محل اقامت خواهد بودازاحترامات واختيارات ومعافياتيكه بقونسولهاى دول كامله الوداد اوداده شده است بالمقابله بهرممند خواهند شد.

مامورین سیاسی و قونسولهای اتازونی نه برخفا ونه برملا از اتباع ایرانی حمایت نخواهند کرد واز اصولی که مرضی الطرفین و در اینجا قید است تخلف نخواهند ورزید

و علاوه براین مقرر است که اگرهر یک ازتونسولها بتجارت اشتغال ورزد مطیع همان قوانین ورسومی خواهد بود که افراد اتباع دولت متبوعه او که در همانجا شغل تجارتدارند مطیع هستند ـ ونیر مابین طرفین معاهدتین مقرر است که عدهٔ نو کرهای مامورین سیاسیوقونسول اتازونی بیش از آن نخواهد بود که مامورین سیاسی و قونسولی روس متیمین ایران بر حسب عهدنامه مجاز هستند .

فصل هشتم ـ طرفين معظمين معاهدين بر اين متفق شدند كه اين عهدنامه مودت وتجارت كه بواسطۀ دوستى صادقانه واطمينان حاصله بين الدولتين استحكام يافته است از روز مبادله تصديق نامجات آن الى مدت ده سال معمول ومجرى باشد وهرگاه قبل از انقضاى ده سال اول هيچيك از طرفين معظمتين معاهدتين رسماً فسخ آنرا به ديگرى اعلام ننماينداين عهدنامه الى يكسال بعداز مدت ده سال هم مرعى ويرقرار خواهد ماند وه چنين اجراى آن الى مدت دوازده ماه بعداز اعلام در هر زمانيكه اين اعلام بوقوع رسد واجب خواهد بود.

و نیز وکلاء مختار دولتین معظمیتن معاهدتین بر این متفق شدندکه تصدیق نامجات دولتین متبوعتین خود را در ظرف شش ماه ودرصورت امکان زودتر در اسلامبول مبادله نمایند.

علیهذا وکلاء مختار طرفین معظمتین ومعاهدتین این عهدنامه را امضاء نموده وبمهر خود مهمور داشتند.

نخستین بزبان فارسی وانگلیسی در اسلامبول ۲٫دسامبر سنه ۲٫۰٫ میلادی مطابق مر ربیع الثانیه سنه ۲٫۰٫ هجری.

> امضاء كارول اس پنس امضاء فرخ خان امين الملك

1. 4

Done in Duplicate in Persian and English the thirteenth day of December eighteen hundred and fifty-six and of Hejir the fifteenth day of the month of Rabiul Sany one thousand two hundred and seventy three, at Constantinople.

(L.S.) Carrol Spence

(L.S.) Eminul Mulk Farrokh Khan

shall be established, the respects, privileges and immunities granted in either country to the Consuls of the most favored nations.

The Diplomatic Agents or Consuls of the United Statesshall not Protect, secretly or Publicly, the subjects of the Persian Gouvernment and they shall never suffer a departure from the Principles here laid down and agreed to by mutual consent.

And it is further understood that is any of those Consuls shall engage in trade, they shall be subjected to the same laws and usages to which Priviate individuals of their nation engaged in commercial Pursuits in the same Place are subjected.

And it is also understood by the high Contraction Parties that the Diplomatic and Consular Agents of the United States shall not employ a greater number of domestics than is allowed by treaty to those of Russia residing in Persia.

Article VIII.

And the High Contracting Parties agree that the Present treaty of friendship and commerce, cemented by the sincre good feeling and the confidence which exists between the Governments of the United States and Persia, shall be in force for the term of ten years form the exchange of its ratification; and if, before the expiration of the first ten years neither of the High Contracting Parties shall have announced, by official notfication to the other, its intention to arrest the operation of the said Treaty, it shall remain binding for one year beyond that time, and so on until the expiration of twelve months, which will follow a similar notification, whatever the time may be at which it may take place; and the Plenipotentiaries of the two high contracting parties further agree to exchange ratifications of their respective Governements at Constantinople in the space of six months, or earlier, if practicable.

In faith of which the respective Plenipotentiaries of the two high Contracting parties have signed the present Treaty and have attached their seals to it.

1.+0

يغب عدماميردين

disputes may have arisen, or in the province nearest to it, who shall decide them according to the laws of the United States.

All suits and disputes occuring in Persia between citizens of the United States and the subjects of other foreign Powers, shall be tried and adjudicated by the intermediation of their respective Consuls or Agents.

In the United States, Persian subjects, in all disputes arising between themselves or between them and citizens of the United States or foreigners shall be judged according to the Tuies adopted in the United States respecting the subjects of the most favored nations.

Persian subjects residing in the United States and the citizens of the United State residing in Persia, shall when charged with criminal offences, be tried and judged in Persia and in the United States in the same manner as are the subjects and citizens of the most favored nations residing in either of the above mentionned countries.

Article VI.

In case of a citizen or subject of either of the contracting parties dying within the territories of the other, his effects shall be delivered up integrally to the family or partners in business of the deceased; and in case he has no relations or partners, his effects in either country shall be delivered up to the Consul or Agent of the nation of which the deceased was a subject or citizen, so that he may dispose of them in accordance with the laws of his country.

Article VII.

For the protection of their citizens or subjects and their commerce respectively, and in order to facilitate good and equitable relations between the citizens and subjects of the two countries, the two high Contracting Parties reserve the right to maintain a Diplomatie Agent at either seat of Government and to name each three Consuls in either country; those of the United States shall reside at Teheran, Bender- Bushir and Tauris, those of Persia at Washington, New-York and New Orleans.

The Consuls of the high Contracting Parties shall reciprocally enjoy in the territories of the other, where their residences

93

قرارداد موديف بين أغران وامريكة

and efficiently protected by the authorities of the country, and their agents, and treated in all respects as the subjects and citizens of the most favored nations.

They may reciprocally bring by land or by sea into either Country, and export from it, all Kinds of merchandises, and products and sell, exchange or buy, and transport, them to all Places in the territories of either of the high Contracting Parties.

It being however, understood that the merchants of either nation who shall engage in the internal commerce of either country shall be governed, in respect to such commerce, by the laws of the country in which such commerce is carried on, and in case either of the high contracting Powers, shall hereafter grant other Privileges concerning such internal commerce to the citizens or subjects of other Governements, the same shall be equally granted to the merchant of either nation engaged in such internal commerce within the territories of the other.

Article IV.

The merchandise imported or exported by the respective citizens or subjects of the two high Contracting Parties shall not Pay in either country, on their arrival or departure, other duties than those wich are charged in either of the countries on the merchandise or products imported or exported by the merchants and subjects of the most favored nations, and no exceptional tax, under any name or pretext whatever, shall be collected on them in either of the two countries.

Article V.

All suits and disputes arising in Persia between Persian Subjects and Citizens of the United States, shall be carried before the Persian tribunal to wich such matters are usually referred, at the place where a consul or agent of the United States may reside, and shall be discussed and decided according to equity in the presence of an employee of the Consul or Agent of the United States.

All suits and disputes which may arise in the Empire of Persia between citizens of the United States, shall be referred entirely for trial and for adjudication to the Consul or Agent of the United States residing in the province wherein such suits and

1 • V

92

His *Majesty*, as exalted as the planet Saturn; the Sovereign to whom the Sun serves as a Standard; Whose splendor and magnificence are equal to that of the Skies; the Sublime Sovereign, the Monarch whose Armies are as numerous as the Stars; whose greatness calls to mind that of Djemshid; whose magnificence equals that of Darius, the Heir of the Crown and throne of Kayanians, the Sublime *Emperor* of all persia; being both equally and sincerely desirous of establishing relations of friendship between the two Governments, which they wish to strengthen by a Treaty of Friendship and Commerce, reciprocally advantageous and useful to the Citizens and Subjects of the two high Contracting Parties, have for this purpose named for their Plenipotentiaries:-

The President of the United States of North America, Caroll Spence, Minister Resident of the United States near the Sublime Porte; and *His Majesty* the *Emperor* of all Persia, His Excellency Eminul-Mulk, Farrokh Khan, Ambassador of *His Imperial Majesty* the Shah, decorated with the Portrait of the Shah, with the great cordon blue, and bearer of the girdle of the diamonds etc. etc. etc.

And the said Plenipotentiaries having exchanged their full powers, which were found to be in proper order and due form, have agreed upon the following Articles.

Article I.

There shall be hereafter a sincere and constant good understanding between the Government and citizens of the United States of North America and the Persian Empire, and all Persian subjects.

Article II.

The ambassadors or diplomatic agents whom it may please either of the two high Contracting Parties to send and maintain near the other, shall be received and treated, they and all those composing their Missions, as the ambassadors and diplomatic agents of the most favored nations are received and treated in the two respective countries; and they shall enjoy there in all respects the same Prerogatives and immunities.

Article III.

The citizens and subjects of the two high Contracting Parties, travellers, merchants, manufacturers and others, who may reside in the territory of either country, shall be respected

قرارداد مودت بین ایران و امریکا

TREATY

Of Friendship and Commerce

between Persia and the United States

Signed at Constantinople the 13th december 1856 and the 15th of Rabios-Sani 1273.

Ratifications exchanged at Constantinople,

13th June 1857

TABLE OF CONTENTS

Article I.

Good understanding

.

Article II.

Reception and treatment of diplomatic Agents.

Article III.

Protection of subjects and citizens-Right to import and export all kind of produce and manufactures-Internal commerce.

Article IV.

Duties on merchandise.

Article V. Civil and criminal jurisdiction.

Article VI.

Effects of deceased subjects or citizens.

Article VII.

Appointment of diplomatic Agents and Consuls; Consular privileges-Persian subjects not to be protected by the diplomatic Agents or Consuls-Trading Consuls-Limitation of domestics employed by United States diplomatic and consular Agents.

Article VIII.

Duration of Treaty.

In the name of God, the Clement the Merciful The *President* of the United States of North America and فرمان همایونی دائر باجرای قانون عهد نامه مودت بین ایران و ایطالیا و قانون مزبورکه بتصویب مجاسین شورای ملی و سنا رسیده است ذیلا ابلاغ میشود : با تأييدات خداوند متعال محل صحة مبارك ملوكانه نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر مقداریم مادهٔ اول ـ قانون عهد نامه مودت بين ايران و ايطاايا كه بتصويب مجلسين سنا و شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود. مادهٔ دوم ـ هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند. بتاريخ چهاردهم ديماه ۽ سمر قانون عهد نامه مودت بين ايران و إيطاليا نقل از شماره ۳۱۹۱ – ۳۱/۱۰/۲۷ روزنامه رسمی ماده واحده ـ مجلس شورای ملی عهد نامه مودت بین ایران و ایطالیا را که مشتمل بر یک مقدمه و شش ماده میباشد و در تاریخ دوم مهر ماه و ۳۳ و مطابق با ۶ و سپتامبر . ه و و میلادی در تهران باسضاء رسیده تصویب مینماید. اینقانون که مشتمل بر یک ماده و متن عهد نامه ضمیمه است در جلسه پنجشنبه سی ام آذر ماه هزار و سیصد و سی و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید. نايب رئيس مجلس شوراى ملى متن عهدنامه مودت بين ايران و ايتاليا اعليحضرت همايون شاهنشاه ايران دئيس جمهور ايتاليا نظر باينكه متقابلا مايلند علائق مودت قديمي بين دوكشور بيش از پيش تشييد گردد تصمیم بانعقاد عهد نامه مودت گرفته و برای این مقصود نمایندگان تامالاختیار خود رابطريق زير تعيين نمودند. از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران ـ جناب آقای محسن رئیس وزیر امور ځارجه . از طرف رئیس جمهور ایطالیا _ جناب آقای مارکیالبرتوروسیلونگی سفیرکبیر فوق العاده و تامالاختيار مشاراایهما پس از مبادله اختیارنامه های خودکه درکمال صحت و اعتبار بود نسبت بموارد زير موافقت حاصل تمودند. مادهٔ یکم .. بین دولتین معظمین ایران و ایطالیا و همچنین اتباع دو کشور صلح خلل ناپذیر و دوستی صحیحانه دائم بر قرار خواهد بود . امتن عهدنامه مورت

مادهٔ دوم ـ طرفین معظمین متعا هدین موافقت کردند که بمنظور ادامه روابط سیاسی و کنسولی خود طبق اصول و معمول حقوق بین المللی عمومی اقدام نمایند.

بنابراین با نمایندگان سیاسیوکنسولی هر یک از طرفین معظمین متعاهدین در قلمرو طرف دیگر همان معامله خواهد شدکه در اصول و معمول حقوق بین المللی عمومی مقرر گردیده است در هر حال بازر نظر گرفتن اصل معامله متقابله این رفتار نمیتواندکمتر از رفتاری باشدکه نسبت بنماینده سیاسی وکنسولی هر دولت کامله الوداد دیگر اعمال میگردد.

مادهٔ سوم ـ نظر باینکه طرفین معظمین متعاهدین معتقدهستند که معرفت متقابل با احوال یکدیگر بهترین عامل اساسی و لازم برای حسن تفاهم بین ملل میباشد موافقت دارند نهایت سعی را برای توسعه روابط فرهنگی بین دو کشور مبذول دارند و با اعتقاد باصل فوق طرفین متعهد میشوند که کلیه تدابیری را که به منظور تسهیل مبادلات متقابله فرهنگی و علمی و هنری باید اتخاذ گردد بر رسی نمایند.

ماده چهارم ـ طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینماید کلیه اختلافاتیراکه بین آنها بظهور پیوندد (از هر قبیل که باشد) و از طریق سیاسی حل و تسویه نشود بطریق مسالمتآمیز به ترتیبی که طبق قرارداد مخصوصی تعیین خواهد شد حل نمایند.

ماده پنجم ـ اینعهدنامه بتصویب مقامات مقننه طرفین معظمین متعاهدین خواهد رسید و پس از . ۳ روز از تاریخ مبادله اسناد تصویبی که در تهران بعمل خواهد آمد بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

ماده ششم ـ این عهدنامه در دو نسخه بسه زبان نارسی ـ ایطالیائی ـ و فرانسه تنظیم گردید.

درصورت بروز اختلاف متن فرانسه معتبر خواهد بود نمایندگان تام الاختیا رطرفین این عهدنامه را در تهران بتاریخ دوم ماه مهر سال ۹ ۳۳ مطابق با ع ۲ ماه سپتامبر سال . ه ۹ ۵ امضاء و بمهر خود ممهور نمودند.

عهدنامه فوق که مشتمل برماده واحده ویک مقدمه و شش ماده است در جلسه پنجشنبه سیام آذرماه یکهزار وسیصدو سی وچهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید ـ نایب رئیس مجلس شورای ملی.